

FORES

The logo for FORES features the word "FORES" in a bold, black, sans-serif font. A green, triangular graphic element is positioned behind the letters "R" and "E", pointing upwards and to the right, with a gradient from light green to a darker green.

Den amerikanska klimatpolitiken

Från desperation till en strimma av hopp

Daniel Engström Stenson

1. Introduktion: Från desperation till en strimma av hopp.....	3
2. Misslyckandet att skapa en federal lag om koldioxidutsläpp – och konsekvenserna av debaclet.....	4
3. Möjligheter för USA:s Naturvårdsverk EPA att minska utsläppen bakvägen genom Clean Air Act	6
4. Utsläppsmarknader på delstatsnivå	8
RGGI – den första utsläppsmarknaden, nu i politisk kris ...	8
WCI och den stora marknaden i Kalifornien	9
Länkning mellan marknaderna	10
5. De internationella förhandlingarna har inte spelat ut sin roll – men FN räcker inte för USA.....	11
6. Avslutning: En strimma av hopp.....	13

1. Introduktion: Från desperation till en strimma av hopp¹

Efter en segdragen process stod det sommaren 2010 definitivt klart att det inte skulle bli någon federal energi- och klimatlagstiftning i USA. Många antog därför att den amerikanska klimatpolitiken gått in i en återvändsgränd. Men det är en delvis förenklad och förhastad slutsats. Genom amerikanska naturvårdsverket EPA och den gamla lagen Clean Air Act ges en möjlighet att bakvägen tvinga fram minskade utsläpp.

Tack vare flera initiativ på delstatsnivå främst i Kalifornien sker utsläppsminskningar i paritet med vad den federala lagstiftningen hade proklamerat. Vidare pågår i senatens energiutskott ett arbete kring en lagstiftning om energicertifikat, som innebär krav på att en viss andel av energin ska komma från förnybara källor.

Det börjar också växa fram en insikt om att USA är på väg att bli frånsprunget när det gäller gröna investeringar. Sammantaget pågår alltså ett antal projekt som alla kan bidra till att USA åtminstone når sitt mål om 17% utsläppsminskningar till 2020, som USA också lovat via Köpenhamnsöverenskommelsen.

President Barack Obamas löften från COP 15 i Köpenhamn är viktiga därför att de binder USA vid en konkret siffra och visar att USA fäster vikt vid de internationella förhandlingarna. Det innebär inte att deras nuvarande format anses vara tillräckligt effektiva. Därför finns ett fortsatt stort intresse att finna alternativa förhandlingsforum som kan komplettera UNFCCC.

FORES idéer om reformerade klimatinstitutioner anses av flera bedömare ligga i linje med amerikanska önskemål om reformer, som USA har svårt att föreslå givet sin status som supermakt. I internationella förhandlingar anses dylika förslag behöva komma från mindre och mellanstora stater som med kraft och energi kan driva igenom reformer.

Den amerikanska klimatpolitiken är på många sätt avgörande för att minska de globala utsläppen av växthusgaser. USA är det land som näst efter Kina står för störst andel av världens samlade utsläpp (ca 20%). En tydlig minskning av utsläppen i USA innebär alltså avsevärda minskningar även globalt. Lägg där till att USA i egenskap av supermakt också är central för framgångarna i de internationella klimatförhandlingarna samt möjligheten att få fler länder att förbinda sig till stora utsläpp, och det står klart att den amerikanska klimatpolitiken berör oss alla.

¹ Grunden till denna rapport är en resa till Washington och New York som Martin Ådahl och Daniel Engström Stenson genomförde 5-7 januari 2011. Rapporten bygger därför på samtal med miljöexperter och representanter från Resources for the Future, Brookings, World Resource Institute, Center for American Progress, RGGI, Environmental Defense Fund samt Jason Albritton, miljöhandläggare hos senator Barbara Boxer, ordförande i senatens miljöutskott.

2. Misslyckandet att skapa en federal lag om koldioxidutsläpp – och konsekvenserna av debaclet

När Barack Obama tillträdde som president i januari 2009 hade han en uttalad ambition att skapa en omfattande klimat- och energilagstiftning. USA skulle därmed minska sina utsläpp, påbörja en förändring till en grön ekonomi och bli ett globalt föredöme. De parlamentariska förutsättningarna ansågs dessutom vara de rätta, med demokratisk majoritet i kongressen och så kallad supermajoritet (60 av 100 platser) i senaten. Miljörelser och EU-företrädare såg förhoppningsfullt på framtiden. Två år senare har USA förvisso vid klimatmötena i Köpenhamn och Cancún lovat att minska sina utsläpp med 17% utifrån 2005 års nivå, men någon federal lagstiftning finns inte på plats och verkar inte vara nära förestående.

Ett förslag från kongressledamöterna Henry Waxman (Kalifornien) och Edward Markey (Massachusetts) vann en omröstning i kongressen sommaren 2009, men det kompletterande förslaget av senatorerna John Kerry (Massachusetts) och Barbara Boxer (Kalifornien) godkändes aldrig av senaten.

Anledningen till att det inte gick att finna de nödvändiga 60 rösterna i senaten är flera, bland annat den ekonomiska krisen och att demokraterna förlorade sin majoritet i januari 2010. Det sistnämnda innebar att en enad republikansk minoritet som motsatte sig förslaget (somliga av den enkla anledningen att de inte trodde att människa långt bakom klimatförändringarna) var tillräckligt för att fälla det. En annan var att Obamas ambitiösa politiska dagordning, som toppades av hälsovårdsreformen, bidrog till att han inte till fullo hade kraft att ge demokraterna i senaten det stöd de behövde för att driva igenom lagstiftningen.

Andrew Light, klimatexpert på den Demokraterna närstående tankesmedjan Center for American Progress, menar förvisso att Obama nog gjorde vad han kunde, men att hans relativa oerfarenhet fällde avgörandet. Republikanerna valde en politik och retorik som omöjliggjorde den rationella debatt som Obama under sin kampanj efterfrågade. Han klarade helt enkelt inte av att möta en motståndare som enbart sa nej, utan ambition att bidra konstruktivt.

Vidare var det möjligen ett misstag att försöka driva igenom ett så omfattande förslag. Chanserna hade troligen ökat om demokraterna istället försökt dela upp paketet i ett antal mindre delar. Från flera håll antyds också att Obama på ett tidigt stadium nedprioriterade arbetet med klimatlagstiftningen och att administrationen överraskades då Waxman-Markeys förslag gick igenom kongressen.

President Obama har gjort tydligt att Demokraterna inte kommer driva fram en ny variant av Waxman-Markey, vilket naturligtvis också är ett resultat av kongressvalet hösten 2010.

Inte heller mindre förslag om prissättning på koldioxid ser ut att realiseras innan presidentvalet 2012. Idén om federal utsläppsmarknad är inte död, men ligger på is fram till det att det går att upparbeta stöd för ett sådant förslag i kongressen. Även om somliga hoppades att Obama i sin skattereform ska införliva någon form av skatt på koldioxid, om inte annat som en inkomstkälla givet det gigantiska amerikanska underskottet, menar de flesta bedömare Fores talat med att det är politiskt omöjligt. Bland republikanerna finns ett grundmurat motstånd mot all form av lagstiftning som innehåller ordet klimat. Kombinerat med en skatt blir det en omöjlighet. Inte heller bland demokrater finns det något egentligt stöd för en koldioxidskatt.

Det framstår för många som att klimatpolitiken i USA helt gått i stå, att regeringen nu missat chansen att driva den egna klimatomställningen och ge liv till de internationella förhandlingsprocesserna. Men riktigt så illa är det heller inte, enligt miljöexperter i Washington.

Exempelvis driver Senator Jeff Bingaman (D), som representerar New Mexico, sedan en tid tillbaka arbetet i senaten med att införa någon form av energicertifikat med krav på andel förnybar energi. Ett sådant system finns redan i flera delstater, men någon federal lagstiftning finns ännu inte. Ett förslag från i höstas innefattade krav på att det till 2021 skulle finnas krav på 15% förnybar energi. Förslaget nådde aldrig fram till en omröstning i senaten. Nu förs istället diskussioner om att certifikaten inte enbart ska innefatta förnybar energi, utan även kärnkraft och utsläpp där koldioxiden kan lagras (så kallad Carbon Capture Storage, CCS). Överlag verkar samtalsklimatet kring elcertifikat vara mer gynnsamt för partiöverskridande överenskommelser än i andra frågor. Demokraterna hoppas att så många som 10 republikaner skulle kunna ställa upp som medförslagsställare till ett sådant förslag.

Men främsta skälet till försiktig optimism är det som sker på delstatsnivå – genom de regionala utsläppsmarknaderna samt genom EPA och dess lagstiftning Clean Air Act.

3. Möjligheter för USA:s Naturvårdsverk EPA att minska utsläppen bakvägen genom Clean Air Act

Trots stilleståndet på federal nivå är alltså inte läget helt hopplöst. Förhoppningarna om att nå, det förvisso blygsamma, målet på 17% minskning till 2020 är stora.

Även utan ny lagstiftning finns det möjlighet att ”via bakvägen” reglera växthusgasutsläppen. Genom Clean Air Act kan Environmental Protection Agency (EPA) alltsedan 1970-talet utveckla och implementera regleringar för att minska hälsofarliga utsläpp från mobila källor. Det var också EPA som genom Clean Air Act låg bakom marknaden för handel med utsläppsrätter för försurande svaveldioxid under 1990-talet.

Högsta domstolen beslutade i april 2007 att även utsläpp av växthusgaser, inklusive koldioxid, kan räknas som hälsovådliga och att EPA därför kan reglera olika källors utsläpp. Exempelvis måste lättare fordon och större nya eller ombyggda stationära utsläppskällor (kraftverk) söka tillstånd för sina utsläpp fr.o.m. början av 2011.² Reglerna ska vara fullt utvecklade i slutet av 2012. Tillståndet är bland annat avhängigt att utsläppskällorna använder av sig av bästa möjliga teknik (baserat på fall till fall). Hanteringen av tillstånden är delegerad till delstaterna, men EPA kräver att delstaten presenterar en plan för hur de ska implementera lagstiftningen. Om delstaten inte har någon plan, om planen inte godkänns, alternativt att delstaten inte följer sina planer, har EPA sanktionsmekanismer gentemot delstaten och som sista utväg kan EPA själva se till att målen implementeras och vara den part som delar ut tillstånden.³

I stort sett alla bedömare menar att EPA:s utnyttjande av Clean Air Act förvisso bara är det näst bästa, men att det ändå kan innebära en betydande minskning av utsläpp åtminstone på kortare sikt. World Resource Institute har i en ofta citerad rapport uppskattat minskningarna till någonstans mellan 5 och 12 procent till 2020, beroende på hur aktivt president Obama och EPA driver på. Det är en bra bit från de uppsatta målen på 17% och lång väg från de mål som satts om man ska nå de 36-48% som behövs för att nå IPCC:s mål om 450ppm CO₂.⁴

Beräkningarna visar också att effekten från nuvarande regleringar planar ut efter hand. Fram till 2030 ökar gapet till kurvan för att minska utsläppen med 83% till 2050 avsevärt.

² EPA Faktablad <http://www.epa.gov/nsr/ghgdocs/20101223factsheet.pdf>

³ Så sent om den 12 januari beslutade en federal domstol att EPA fick dela ut utsläppstillstånd i Texas så länge staten själv inte har något system för detta.
http://www.eenews.net/assets/2011/01/12/document_pm_03.pdf

⁴ WRI ”Reducing Greenhouse Gas Emissions into the United States Using Existing Federal Authorities and State Action”
http://pdf.wri.org/reducing_ghgs_using_existing_federal_authorities_and_state_action_summary.pdf

En tänkbar positiv effekt av Clean Air Act är att fler delstater själva initierar utsläppsmarknader. De stater som redan har eller är på väg att etablera utsläppsmarknader kommer vida klara EPA:s krav. Dessutom ser företagen hur exempelvis regional utsläppsmarknaden RGGI erbjuder dem en flexibilitet som EPA:s regleringar inte gör. Således kan näringslivet och delstaten göra gemensam sak för att tillgodose EPA:s krav och samtidigt minska utsläppen med mer än vad EPA:s regleringar ensamma kan göra.

Helt säkert är det emellertid inte att EPA får möjlighet att använda Clean Air Act i den omfattning man önskar. I början av februari presenterade tre republikaner ett utkast på en lag som bland annat skulle frånta EPA rätten att hantera klimatförändring, hindra EPA från att bakvägen införa en ”cap-and-trade-tax”, samt skydda amerikanska jobb⁵. Chanserna att de lyckas få president Obama skriva på en sådan lag får betecknas som små. Läger han sitt veto krävs två tredjedelars majoritet i senaten (67 röster), vilket med stor sannolikhet är fler än republikanerna kan mobilisera.

Den enda möjligheten att Obama inte skulle lägga sitt veto mot en sådan förändring skulle enligt de bedömare FORES pratat med vara om den knyts till en större finansieringsfråga där Obama känner sig tvingad att kohandla bort Clean Air Act. Den strategin är i sin tur inte särskilt sannolikt att republikanerna vågar testa – just den typen av manövrar gjorde dem djupt impopulära under Clinton.

Det troliga är därför att Clean Air Act får en reell inverkan på amerikanska delstaters klimatpolitik. WRI:s siffror är omdiskuterade, men ändå en riktlinje. Dallas Burtraw på Resource For the Future tillhör de mer optimistiska och menar att fram till 2020 är Clean Air Act nästan lika bra som Waxman-Markey. Andrew Light är inne på samma linje och menar att WRI underskattat olika delstaters egna initiativ och att det därför är troligt att USA kommer att nå målet på 17% till 2020. Men för att därefter nå målet på 83% till 2050 krävs mer radikala åtgärder, förmodligen en federal lagstiftning.

⁵ Kongressledamöter Fred Upton (Michigan) och Ed Whitfield (Kentucky) presenterade tillsammans med senator James Inhofe (Oklahoma) den 2 februari ett utkast till ”The energy tax prevention Act of 2011”.

4. Utsläppsmarknader på delstatsnivå

Utöver EPA:s förmodade regleringar pågår på delstatsnivå ett antal initiativ för att minska utsläppen. Två av de mer uppmärksammade är de båda utsläppsmarknaderna RGGI (Regional Greenhouse Gas Initiative) och WCI (Western Climate Initiative). Inom WCI är det som händer i Kalifornien, världens åttonde ekonomi, det som diskuteras mest i Washington.

RGGI – den första utsläppsmarknaden, nu i politisk kris

RGGI, ett system för handel med utsläppsrätter som innefattar tio delstater i nordöstra USA⁶, upprättades som ett pilotprojekt med målet att verka som en god förebild för en framtida federala marknad. Marknaden täcker endast fossildrivna kraftverk med en kapacitet på 25 MW, vilket innebär ungefär 30% av staternas sammanlagda utsläpp. Taket sattes medvetet högt, men visade sig vara allt för högt. Beräkningar gör gällande att det funnits ett överskott av utsläppsrätter på ungefär 35 %. Taket ska fram till 2018 sänkas med 10%.

I gengäld har ungefär 90% procent av utsläppsrätterna sålts på auktion. Priset har som ett resultat av det för höga taket varit lågt. Vid de inledande auktionerna kostade varje utsläppsrätt runt 3 US dollar, för vid 2010 års sista auktion ligga på det satta prisgolvet, 1,86 US dollar⁷.

Givet överallokeringen, det låga priset samt den ekonomiska recessionen är det tveksamt hur stor del av de tio staternas minskningar på 33% (från de berörda källorna) som är ett resultat av RGGI. Klart är att en stor del av minskningarna beror på att kraftverken bytt bort olja mot naturgas. Just att gå från olja och kol till naturgas nämns av flera personer som en viktig delösning på den amerikanska energitillförseln.

Vad som också står klart är att RGGI genererat pengar. Eftersom det finns ett prisgolv och utsläppsrätterna har auktionerats ut, har handeln genererat nästan 800 miljoner dollar, som staterna till 80% använt för att investera i olika ”consumer benefits program”, vilket bland annat inkluderat energieffektivitet och grön teknologi. Detta har i sin tur lett till minskad efterfrågan på utsläppsrätter.

Under våren 2011 påbörjas en utvärderingsprocess, där de tio staterna bland annat ska överväga om antalet utsläppskällor ska utökas och om taket ska sänkas.

Utvärderingsprocessen kan bli avgörande för RGGI:s framtid. Somliga menar att RGGI är verkningslöst och utan en federal lagstiftning inte längre fyller något syfte. Andra

⁶ Connecticut, Delaware, Maine, Maryland, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York, Rhode Island och Vermont.

⁷ http://www.rggi.org/market/co2_auctions/results

menar att marknaden trots sina fel och brister visat på det positiva med ett cap-and-trade-system och att det kommer fortsätta leda till utsläppsminskningar och vara ett föredöme för andra delstater.

WCI och den stora marknaden i Kalifornien

Kalifornien är världens åttonde största ekonomi. Kalifornien har också traditionellt varit en föregångare när det gäller amerikansk miljöpolitik. Därför var det särskilt välkommet att delstatens väljare i november förklarade sitt stöd för AB.32 – en lagstiftning om minskade utsläpps som innefattar att man i Kalifornien 2012 ska påbörja en handel med utsläppsrätter. Kaliforniens väljare röstade ned det initiativ om att stoppa utsläppsmarknaden som konservativa krafter med stöd av oljeföretag ledde. Samtidigt valdes den klimatengagerande Jerry Brown till guvernör.

Den nya utsläppsmarknaden ska till år 2015 täcka 85% av delstatens utsläpp. Till 2020 ska utsläppen ha minskat till 1990 års nivå. Marknaden liknar det europeiska handelssystemet EU ETS i det att utsläppsrätterna inledningsvis delas ut gratis, för att sedan gradvis komma att auktioneras ut. Emellertid täcker den kaliforniska marknaden en större del av utsläppen än EU ETS och det kommer dessutom finnas ett prisgolv för utsläppsrätter runt 10 dollar (2012) och 15 dollar (2020)⁸. En del av intäkterna (4%) avsätts dessutom i en fond, som kan justera priset om det skulle stiga till en nivå som anses för hög.

Parallellt med upprättande av en marknad i Kalifornien finns sedan tidigare programmet Western Climate Initiative (WCI), som innefattar 11 stater i Västra USA och Kanada⁹. Målet för WCI är att till 2020 minska regionens utsläpp med 15% jämfört med 2005 års nivå, främst genom en utsläppsmarknad som är planerad att upprättas till 2012.

Huruvida hela WCI-marknaden faktiskt kommer igång redan 2012, och hur många stater som kommer implementera en cap-and-trade-marknad är oklart. Exempelvis förkunnade nyvalde guvernören i New Mexico, Susana Martinez, omedelbart efter sitt tillträde att hon ämnade upphäva tidigare administrations beslut att upprätta en utsläppsmarknad i delstaten, som en del av WCI. Även Arizona har sedan tidigare backat från att upprätta sin del av utsläppsmarknaden.

Men detta överskuggas av Kalifornien. Det symboliska värdet av att världens åttonde största ekonomi minskar sina utsläpp och upprättar en utsläppsmarknad ska inte underskattas. Det kommer troligen ha en positiv inverkan på övriga WCI-stater och kanske också övriga amerikanska delstater.

⁸ Se mer på California Environmental Protection Agency
<http://www.arb.ca.gov/cc/capandtrade/capandtrade.htm>

⁹ Arizona, Kalifornien, Montana, New Mexico, Oregon, Utah, Washington, British Columbia, Manitoba, Ontario och Quebec.

Tanken är som sagt att man ska länka till övriga WCI-stater och mycket förberedelsearbete är gjort, men möjligen finns även möjligheterna att länka till exempelvis EU ETS.

Länkning mellan marknaderna

Givet att varken Kaliforniens eller WCI:s marknad ännu finns i realiteten, samt att RGGI för närvarande har ett alldeles för högt tak för att en länkning skulle vara verkkningsfull, sker diskussionen om hur de olika marknaderna kan länkas ännu främst på en akademisk nivå och förs inte på allvar av beslutsfattare.

Jonathan Schrag, chef för RGGI, menar att en länkning ligger många år fram i tiden och att den i ett första skede inte kommer ske via politiska beslut utan genom att finansiella aktörer fungerar som mellanhänder.

Trots detta diskuteras både länkning av de olika amerikanska marknaderna (utan federal lagstiftning) och med andra länder redan nu. Främst gäller det rent administrativa regler, exempelvis tidpunkter för auktion och tilldelning, som riskerar att försvåra framtida länkningar om de är för olika.

I Kalifornien har mycket arbete lagts på att förbereda framtida länkningar med andra WCI-stater. Men givet att marknaden har likheter med EU ETS finns det eventuellt möjligheter att i en framtid länka till den europeiska marknaden. Detta är något som måste undersökas vidare.

5. De internationella förhandlingarna har inte spelat ut sin roll – men FN räcker inte för USA

För somliga, som Jonathans Schrag och delstaterna delaktiga i RGGI, verkar de internationella klimatförhandlingarna spela en perifer roll. RGGI har sina uppsatta mål och Schrag tror inte att ett avtal nämnvärt skulle påverka handeln.

Men för det stora flertalet bedömare är de internationella klimatförhandlingarna viktiga, om än väldigt styrda av den inrikespolitiska situationen, där det dels finns en inneboende skepsis mot FN och internationella avtal (USA ratificerar i allmänhet väldigt få avtal) samt en rädsla för att USA ska ge efter för Kina och därmed lida realpolitiska förluster.

Det synes också som att Obama har respekt för de åtaganden som faktiskt gjordes i Köpenhamn, och bland annat Frans Litz på WRI menar att det internationella åtagandet är ett av de främsta skälen till att Obama kommer kämpa hårt för att minska utsläppen med 17% till 2020. Flera bedömare menade också att Obama-administrationen innerst inne är relativt nöjda med vad Kina presterat såhär långt i förhandlingarna, exempelvis vad gäller övervakning och rapportering (MRV).

Det verkar osannolikt att USA kommer låta det bli ett avtal under COP17 i Durban, i slutet av 2011. Exempelvis antydde USA:s biträdande förhandlare Jonathan Pershing strax efter Cancun att bland annat den inrikespolitiska valcykeln gjorde att ett avtal i Durban förefaller osannolikt.¹⁰ Ett sådant avtal skulle sedan behöva godkännas och försvaras under pågående valkampanj, vilket knappast skulle gynna möjligheterna att få ett avtal som faktiskt efterlevs. Därför menar exempelvis Andrew Light på Center for American Progress att Durban blir ännu ett möte där man i bästa fall kan ta ett steg på vägen. Skulle Obama sedan omväljas, finns goda möjligheter att man precis efter, i Sydkorea 2012, skulle kunna arbeta hårt för att få ett avtal på plats som någon gång under Obamas andra mandatperiod kan godkännas i senaten.

Enligt Andrew Light finns det alltså visst hopp för UNFCCC-processen efter Cancun. Men det står också klart att den gemensamma amerikanska bedömningen är att UNFCCC behöver kompletteras med en annan plattform och att stödet för att flytta förhandlingarna om utsläppsminskningar till ett mindre men mer effektivt forum är stort.

Det fanns också en insikt om att USA själva har svårt att komma med förslag som på något sätt kompletterar FN-processen, men att USA säkerligen skulle stödja initiativ om de kom från mellanstora länder med gott rykte på miljöområdet. Ett exempel på hur viktigt en beslutsam ledarnation kan vara är Norges arbete för att hitta en lösning på

¹⁰ <http://csis.org/event/post-cancun-update>

avskogningsfrågorna. Därför sågs det positivt om Sverige kunde bidra med förslag på hur man kunde förbättra förhandlingsformatet.

Adele Morris på Brookings, som själv förhandlade för USA i COP-6 i Haag 2000 då Kyotoförhandlingarna bröt samman, framhöll i linje med Fores studier att dagens förhandlingar saknar ekonomiskt fokus. Med sin bakgrund i det amerikanska finansdepartementet påtalade hon också att de behövs institutioner där experter får mandat att räkna på vilka mekanismer som är ekonomiskt hållbara. Hon menade också att för få finansministrar finns med i förhandlingarna.

6. Avslutning: En strimma av hopp

Det är uppenbart att bilden av den amerikanska klimatsituationen är tudelad. Å ena sidan sker framsteg på delstatsnivå och genom EPA:s Clean Air Act. Å andra sidan är klimatdiskussionen fortsatt förgiftad (liksom mycket av den allmänna politiska diskussionen) och försök till åtgärder som har ”Climate” eller ”Reductions” i sig motarbetas konsekvent och döps snabbt till ”job killing bill”.

Samtidigt är fler politiker öppensinnade inför åtgärder som syftar till energisäkerhet, energioberoende och ren energi, vilket bland annat exemplifieras av Jeff Bingamans förhoppningar om att få med sig ett antal republikanska medförslagsställare för en lagstiftning om elcertifikat. Insikten om att flera länder, inklusive Kina, är på väg att bli lägga sig framför USA när det gäller ny grön teknik är något som amerikaner har svårt att acceptera. Av ren tävlingsinstinkt verkar det därför som att vissa grupper vill främja grön teknik.

En kvarvarande utmaning är att få vissa republikanska företrädare att fullt ut överge sin klimatskepticism med tillhörande retorik. Hos vissa republikanska kärnväljare är det fortfarande ett vinnande koncept, om än inte hos en majoritet av väljarna. Kampanjen mot klimatvetenskapen som följde på den så kallade ”Climategate” verkar ha haft viss inverkan på den allmänna opinionen. Den nationella miljörörelsen i USA har varken lyckats påverka lagstiftningsprocesserna eller väljarkåren i tillräcklig grad. Tidigt tongivande krafter som Al Gore och miljöorganisationen Sierra Club ses numera av många bedömare snarare som en belastning för att skapa en bred opinion. För att nå vissa konservativa grupper har tidigare de evangeliska rörelserna varit viktiga. Bland annat bidrog deras stöd för klimatåtgärder till att påverka George W Bush och andra konservativa i rätt riktning. En mobilisering bland dessa grupper kan kanske åter spela en viktig roll.

Inom några områden kan det framstå som att USA nu befinner sig där man var före president Obamas tillträde. Många trodde att man passerat stadiet att ständigt behöva bevisa att klimatförändringarna faktiskt äger rum, nu måste den diskussionen åter föras. Många hoppades att Obamas inträde skulle innebära federal lagstiftning, nu är det åter till att främst hoppas på regionala initiativ.

Men läget är bättre nu än det var 2008. Det finns en administration som är mer klimatvänlig än den föregående. Flera initiativ på lokal nivå, inte minst i Kalifornien, inger hopp och kan bidra till en positiv snöbollseffekt med fler utsläppsmarknader. På kort sikt kan USA också förväntas nå det i jämförelse med Europa lågt satta målet på minskade utsläpp med 17%. På längre sikt behövs emellertid betydligt kraftfullare åtgärder. Då krävs vägar för att nå politisk enighet om federal lagstiftning, konkreta förslag för hur de regionala initiativen kan länkas samman, samt ett internationellt avtal som förbinder USA till kraftiga minskningar. Kommer ett sådant avtal till stånd

betyder det också att andra stora utsläppare är med. Något annat kommer USA inte att acceptera.

Om FORES

FORES är en ny tankesmedja som vill förändra. Globalisering och klimatförändring innebär utmaningar som kräver nya sätt att se på samhället. FORES ger debatten nya perspektiv, frimodiga idéer och positiv energi. Vi bygger nätverk av samhällsintresserade och experter. Tillsammans kan vi ta fram tydliga och konkreta förslag på lösningar för en hållbar framtid.

www.fores.se brev@fores.se Bellmansgatan 10, 118 20 Stockholm

FORES – FORUM FÖR REFORMER OCH ENTREPRENÖRSKAP